

Velkolepá bilance skromnosti a poetiky

17.4. 2014, Právo

VALDŠTEJNSKÁ JÍZDÁRNA V PRAZE HOSTÍ DÍLO BOHUSLAVA REYNKA, LEGENDY ČESKÉ GRAFIKY

Valdštejnská jízdárna v Praze hostí do konce července mimořádně působivou bilanci celoživotního díla grafika, básníka a překladatele Bohuslava Reynka, kterou připravily Národní galerie, Nadační fond Richarda Fuxy, Galerie Zdeněk Sklenář a Reynkova nadace.

Mecenáš a reklamní expert Richard Fuxa zaujal nedávno české publikum razantní prezentací Muchových plakátů z Lendlovy sbírky. Vůči Reynkovi postupuje stejně. Ostatně billboardy u silnic jsou nepřehlédnutelné...

Reynek se už za svého života stal legendou, ale svědčila by mu větší intimita. Žil povětšinou na vesnici, nejdále v rodném statku v Petrkově u Havlíčkova Brodu, a po jeho znárodnění se živil jako zemědělský dělník, krmič hospodářského zvířectva. Proslulým se stalo jeho vyznání, že nejprve musí připravit brambory prasatům, ošetřit stádo koz a ovcí, podívat se na pole, teprve pak si najde krátký čas na umění.

Suché jehly, nejoblíbenější grafickou techniku, kterou používal, rýpal do kovových destiček hlavně po večerech a v noci. Vše si kompletně sám tiskl, někdy třeba jen v jediném exempláři. Prostě pro radost sobě i přátelům.

Výstav Bohuslava Reynka bylo v poslední době několik, protože objevování jeho výjimečného odkazu se pro mnohé stalo posedlostí. Poslední rozsáhlá bilance proběhla v gotickém Domě U Zvonu v Praze před dvěma lety, v prostředí, které intimitě jeho díla neobyčejně vyhovovalo.

Řeklo by se, že v Praze je přereynkováno. Do Valdštejnské jízdárny proto mnozí vstoupí asi s jistými obavami, vyvolanými právě oněmi billboardy. Nicméně tak působivou výstavu, jaká je tam nyní o Reynkovi, v těchto prostorech viděl asi málokdo.

Nekonečný příběh

Do celého temnělého prostoru Miroslav Vavřina a Federico Diáz – autoři instalace – vestavěli paneláž v podobě několika obrovských spirál, které jako by vytvořil sám Richard Serra. Na ní pak běží jako nekonečný příběh 330 Reynkových grafik.

Nepřetržitý pás občas dělí grafiky v originálních autorových rámech nebo složené kompozice nad sebou, působící jako původní sestava gotického vyšebrodského oltáře. Obrovská škoda je, že pro adjustáž grafik nebyla použita antireflexní skla, takže odlesky občas ruší a hlavně rozptylují oko.

Jinak je to výstava skvělá, na kterou by si pečlivý divák měl vyhradit celé odpoledne.

Člověk na ní pochopí, že Reynek své tvoření bral jako obyčejné řemeslo, nechtěl ohromit svět, ač nejednou pobýval ve Francii, a nesnažil se někoho imitovat. Byl poustevníkem v umění i myšlení. Zajímala ho příroda kolem, zvířata, s nimiž žil, ale především témata čerpaná z čtení bible, nekonečné varianty na Krista a Pannu Marii nebo starozákonní legendy.

Jeho díla komorních rozměrů mají možná nejbližší k lidovým plastikám nebo malbám na skle, ale Reynek je obsahově hlubší a originálnější. Nic nenapodoboval, vzpíral se také popisnosti a ilustrativnosti. V kompozicích měl mystiku blízkou k velikánům české gotiky, jako by byl reinkarnací Třeboňského mistra.

Obsahově jsou jeho figurální grafiky balady, čili jde o citové vyprávění příběhů a jeho prožití poetickou formou. Nic u něj ale není drastického. O umučeném Kristu s jistotou víme, že nesmrtelně vstoupí na nebesa.

Krok za krokem se ve Valdštejnské jízdárně můžeme vnořit do Reynkova originálního světa. Lze vidět i postup jeho práce – zkušební tisky, variace motivů, uplatnění různých

barev. Organizátoři udělali i pokusy s tím, že několik motivů zvětšili do velikosti billboardů, a přesto kompozice neztratily svou něhu i jakousi citovou diskrétnost.

Originální svět

Reynek je dnes pro své obdivovatele kultovní osobností. Stal se pro ně modlou a jeho grafiky považují za svátost. Možná vyvolá polemiky fakt, že výstava ve Valdštejnské jízdárně strhává Reynka z božského Olympu zpět na zem a snaží se seznámit s jeho tvorbou masového diváka.

Organizátoři si toho nebezpečí komercionalizace byli vědomi, takže vše bylo připravováno pietně ve spolupráci s rodinou. Ostatně hlavní kurátorkou se stala Reynkova vnučka Veronika, která ale o svém dědovi slyšela jen z vyprávění.

Velkým počinem, který je k výstavě připraven, se stala bible velkých rozměrů ilustrovaná více než stovkou Reynkových grafik. Má dvě podoby – ta luxusnější, bibliofilská obsahuje i grafiky tištěné z autorových původních desek. Nicméně i lacinější verze je zajímavá a pro obdivovatele jeho umění je to dárek přímo velkolepý. Vše vychází jen v nákladu několika set kusů a lze si to na výstavě zakoupit.

Sny většinou nezklamou, říkával Bohuslav Reynek. V případě jeho díla je to svatá pravda, takže jako diváci se máte na co těšit.

Zajímala ho příroda kolem, zvířata, s nimiž žil, ale především témata čerpaná z čtení bible

Reynek – génius, na kterého jsme měli zapomenout Valdštejnská jízdárna, Praha, denně 10–18 hodin, do 31. července Hodnocení 95 %

Foto popis| Bohuslav Reynek, Pieta – Panna Marie oplakávající Krista, suchá jehla.

Foto autor| Repro NfRF a Galerie Zdeněk Sklenář